

POSTANOWIENIE

22 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 22 kwietnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa B.K., syndyka masy upadłości Ż.K.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
z udziałem interwenienta ubocznego C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
K.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na skutek skargi kasacyjnej B.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 18 czerwca 2025 r., I ACa 2387/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7 500 (siedem tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia powodowi do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Powód B.K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku z 18 czerwca 2025 r., wydanego w sprawie przeciwko Bankowi S.A. z siedzibą w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Powód uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem w sprawie dwóch zagadnień prawnych:

1. *Czy odroczenie przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 14 października 2015 r., P 45/12 (OTK-A 2015, nr 4, poz. 46) derogacji art. 96 § 1 oraz art. 97 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, uznanych za niekonstytucyjne, pozbawia stronę możliwości powoływania się w toku procesu na ich niekonstytucyjność i wywodzenia nieważności czynności prawnej opartej na tych przepisach?*
2. *Czy sąd rozpoznający zarzut nieważności bankowego tytułu egzekucyjnego z uwagi na jego niekonstytucyjność wynikającą z wyroku Trybunału Konstytucyjnego może poprzestać na stwierdzeniu, że ustawodawca na mocy art. 11 ust. 3 ustawy z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1854) uregulował zasady obowiązywania bankowych tytułów egzekucyjnych zaopatrzonych w klauzulę wykonalności przed utratą mocy art. 96 § 1 oraz art. 97 § 1 Prawa bankowego i w związku z tym jest zwolniony z obowiązku badania ważności tego tytułu w toku postępowania, zwłaszcza że Trybunał Konstytucyjny w swoim wyroku wprost wskazał, że obowiązywanie bankowych tytułów egzekucyjnych w polskim systemie prawnym jest niedopuszczalne?*

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że zagadnienie prawne musi opisywać problem nowy, nierozwiązany dotychczas w orzecznictwie i niedający się rozstrzygnąć wyłącznie poprzez zastosowanie powszechnie przyjętych podstawowych reguł wykładni prawa, a którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Przedstawiony problem powinien być bowiem zagadnieniem wyłącznie prawnym, nie zaś faktycznym (zob. np. postanowienia SN z 29 maja 2024 r., I CSK 1972/23; z 28 maja 2024 r., I CSK 3902/23; z 22 maja 2024 r., I CSK 3877/23; z 21 marca 2024 r., I CSK 1797/23; z

13 marca 2024 r., I CSK 3806/23; z 25 stycznia 2024 r., I CSK 110/23; z 11 stycznia 2024 r., I CSK 3937/23).

W niniejszej sprawie powód wyraził wątpliwości związane z zastosowaniem art. 190 ust. 3 i 4 Konstytucji R.P., choć same zagadnienia prawne sformułował w sposób szczegółowy, poprzez odniesienie do przepisów prawa, których niezgodność z Konstytucją została stwierdzona wskazanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Należy zaznaczyć, że zagadnienia przedstawione przez skarżącego nie mają charakteru nierozwikłanych jeszcze problemów prawnych o wysokim stopniu skomplikowania. Sama *ratio legis* art. 190 ust. 3 Konstytucji RP polega na uwzględnieniu w systemie ochrony prawa sytuacji, w których uznane za niekonstytucyjne normy prawne mogłyby w ściśle określonych warunkach być dalej stosowane, ponieważ ich natychmiastowa eliminacja z systemu prawnego groziłaby naruszeniem innych istotnych praw i wartości konstytucyjnych (w przypadku wyroku TK P 45/12 chodziło o ochronę konstytucyjnych praw samych banków oraz pozostałych ich klientów), w tym np. konieczności zachowania dyscypliny budżetowej Państwa.

Skutkiem wydania przez TK wyroku stwierdzającego niezgodność przepisu prawa z Konstytucją ze skutkiem odroczonym jest obowiązywanie tego przepisu w systemie, najdłużej do dnia oznaczonego w wyroku Trybunału, chyba że wcześniej dojdzie do ingerencji ustawodawcy. Taka sytuacja nastąpiła w niniejszej sprawie, ponieważ przed upływem terminu oznaczonego w wyroku TK P 45/12 doszło do uchwalenia ustawy zawierającej przepisy intertemporalne, rozstrzygające, jakie skutki prawne wywołują wydane już bankowe tytuły egzekucyjne. Zważywszy, że tytuł egzekucyjny kwestionowany w niniejszej sprawie został wydany 18 czerwca 2014 r., nie ulegało wątpliwości, że po ingerencji ustawodawcy pozostawał w mocy na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy zmieniającej.

Dodatkowo, nie sposób stwierdzić, by wątpliwości przedstawione przez skarżącego nosiły cechy nowości. Przeciwnie, Sąd Najwyższy wypowiadał się już niejednokrotnie na temat skutków stwierdzenia niezgodności przepisu prawa z Konstytucją w wyroku TK o odroczonym wejściu w życie. W postanowieniu z 15 kwietnia 2010 r., II CSK 527/09 Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że możliwość

wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego na podstawie art. 190 § 4 Konstytucji RP nie dotyczy przypadków, gdy Trybunał Konstytucyjny odroczył moc obowiązującą swojego orzeczenia i stan prawny został ukształtowany przez przepis uznany za niekonstytucyjny w okresie jego obowiązywania. Analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w postanowieniu z 25 kwietnia 2017 r., II UZ 9/17, w którym wyjaśnił, że przyjęcie w drodze wykładni, iż utrata mocy obowiązującej przepisu mogłaby działać wstecz zarówno w okresie odroczenia, jak i w poprzednim jest wykluczone. Powyższą linię orzeczniczą Sąd Najwyższy wzmocnił wydaniem 6 czerwca 2018 r. postanowienia III CZP 2/18, w którym wskazał, że odroczenie przez Trybunał Konstytucyjny mocy obowiązującej przepisu uznanego za niekonstytucyjny oznacza, że w okresie odroczenia niekonstytucyjny przepis zachowuje moc obowiązującą i należy go stosować jako element obowiązującego systemu prawnego.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Mariusz Załucki

[SOP]